

Poul Kjærholm

Fra Østerbro til Manhattan

Et galleri på Manhattan, New York, fuldt af møbler af blandt andet den danske arkitekt og møbelsnedker Poul Kjærholm. Deriblandt en stol, som danskerne kun har set ganske få eksemplarer af. Hvordan er den endt der? Hvad er gået forud? BO BEDRE har ekstraordinært fået lov til at følge produktionen fra start til slut og fået forklaringen på den særlige, amerikanske aftale.

Poul Kjærholm

Fra Østerbro til Manhattan

25 stk. PK12-stole til en pris på cirka 125.000 kroner stykket. Det er en fjerdedel af en limited edition-aftale, som familien Kjærholm har indgået med to amerikanske gallerier på Manhattan, New York. Resten af aftalen lyder på 10 borde, 100 skalstole og 100 reoler.

BO BEDRE har ekstraordinært fået lov til at følge de 25 PK12-stole fra rå rør på smedens gulv over den fine læderbehandling hos polstreren til færdige 125.000-kronersstole, der sendes af sted til USA, hvor de bliver modtaget med stor glæde, fortæller Poul Kjærholms datter, Krestine Kjærholm.

– Inden for en snæver kreds er Poul Kjærholm virkelig kult i USA. Sidst jeg var derovre, blev jeg behandlet som en rockstjerne,

- 1. Krestine Kjærholm og Klaus Blomqvist** fra Blomqvist & Wickstrøm på Frihavnen tjekker kvaliteten af en prøvesamlet PK12.
- 2. Stolens forben og bagben** er blevet slebet og er nu klar til polering og forkromning.

1

9

og det var da lidt mærkeligt at modtage den behandling for nogle møbler, som min far har kreeret, siger Krestine Kjærholm med et skævt smil.

Egentlig starter historien om PK12-stolen helt tilbage i 1964, hvor Poul Kjærholm oprindeligt producerede den. Stolen var dog for tung og for dyr til det danske marked og blev taget ud af produktion igen ganske hurtigt med kun omkring 200 færdige stole på markedet, fortæller Krestine Kjærholm.

Nu, 44 år efter, at PK12 blev fundet uegnet i Danmark, hitter stolen altså overthere. De to amerikanske gallerier, Sean Kelly Gallery og R 20th Century, havde for tre år siden hver en Poul Kjærholm-udstilling. Krestine Kjærholm fortæller:

– Vi hørte første gang fra gallerierne, ▶

- 9. Der bruges otte strimler læder** til flettet på PK12's ryglæn, der er efter julehjerteprincippet.
- 10. Mette Palsteen** arbejder koncentreret med afslutningen af flettet, hvor et nyt stykke skind "låser" de otte flettede strimler.

3

4

5

6

7

8

10

3. Et af de fire beslag, der er stolens samlingspunkter, loddes fast på stålstellet.
4. Det er fire af disse små beslag, der alene styrer stolens symmetri og bærer belastningen, så arbejdet med beslagene kræver stor præcision. Sidder et af beslagene bare 1/10 mm skævt, så vil hele stolen fremstå skæv. Hver stol

har sit eget nummer, og beslagene og stellet er individuelt tilpasset for at passe nøjagtigt sammen på hver enkel stol.
5. Sæderammerne til en portion PK12 er klargjort og venter på at blive sendt til forkromning. Selve sædet er af træ og bliver fremstillet og tilpasset af en snedker.

6. Undersiden af et næsten færdigflettet ryglæn. Der bruges ikke lim andre steder end i afslutningen af flettet. I stedet flettes de 8 strimler meget stramt.
7. Skindet til den afsluttende kant bliver skærfet. Det vil sige, at noget af huden på skindets underside bliver skrællet af, så det bliver

tyndere. Alle strimlerne til flettet bliver skærfet i kanterne, så de er så tynde som muligt og dermed kan ligge fint ind over hinanden.
8. Det afsluttende stykke skind bliver limet på. Et præcisionsarbejde, der kræver 100 procent koncentration, da det på grund af den stærke kontaktlim ganske enkelt ikke kan laves om.

Poul Kjærholm

Fra Østerbro til Manhattan

► fordi de gerne ville låne nogle ting af os til udstillingerne. De to gallerieiere fik så ideen til, at det kunne være sjovt at lave nogle Poul Kjærholm-møbler i en limited edition til de amerikanske kunder. De spurgte os, om det var et projekt, som vi kunne tænke os at være fødselshjælpere på.

Familien Kjærholm syntes, at det kunne være en sjov måde at sætte fokus på nogle glemte Kjærholm-møbler på, så det blev til et dansk ja til amerikanerne.

Krestine Kjærholm fik ingen økonomiske begrænsninger fra amerikanernes side og gjorde meget ud af at finde de helt rigtige håndværkere, der kunne producere stolen præcis, som den oprindeligt var tænkt. Håndværkerne knoklede. Og efter en proces på omkring to år kunne Krestine Kjærholm køre til Bremen i Tyskland og sende møblerne af sted med skib til USA.

1. Sædet på en PK12 bliver hæftet op på undersiden med en tang, der er nødvendig for at kunne gøre det stramt nok.

2. Mette Palsteen og Krestine Kjærholm studerer det færdige resultat.

1

2

3

4

5

3. Sædet bliver bygget op med blå, der er et organisk plantefiber materiale, som bliver jævnet ud på hele stolens siddeflade for at gøre stolen blød.

4. Oven på blåret bliver en hairlock, der blandt andet består af hestehår og svineborster i en form for limmasse, syet

fast for at jævne sædet endnu mere, end blåret kan. Ud over de to lag bruges også et lag krølhår, et lag vat og et lag stout, der er en form for bomuldsstof.

5. En såkaldt **skindkeder**, der er syet på maskine, bankes ned i en grøft for at afslutte polstringen pænest muligt.

Poul Kjærholm

Fra Østerbro til Manhattan

Kjærholm som kunst

Structure and Surfaces, strukturer og overflader, var titlen på den udstilling, hvor Poul Kjærholms limited edition-møbler optrådte sammen med andre eksemplarer af den danske snedkers evner.

– Det drejer sig om hverdagslivet med design og om, hvordan Kjærholms møbler agerer med deres tids kunst, men også med nutidens værker, sagde Zesty Meyers fra R 20th Century. Møblerne var udstillet på de to gallerier, R 20th Century og Sean Kelly Gallery, og fire af møblerne var altså til salg i en limited edition. Det drejede sig om 10 stk. PK50-borde, 100 stk. skalstole, 25 PK12-stole og 100 stk. reoler. Priserne lå på ca. 37.500 kr. for en reol, ca. 75.000 kr. for PK25-skalstolen, ca. 125.000 kr. for PK12-stolen og ca. 150.000 kr. for PK50-bordet. Priserne stiger dog, efterhånden som der er færre eksemplarer tilbage af møblerne

Poul Kjærholms skalstol var for kold til det danske marked, men nu kan amerikanerne købe den.

Amerikanerne har taget godt imod limited edition-møblerne på den amerikanske udstilling.

Poul Kjærholms skal

Poul Kjærholm producerede oprindeligt aluminium-skalstolen tilbage i 1953, men det blev kun til ganske få eksemplarer af stolen på det tidspunkt. Hovedargumentet for at tage stolen så hurtigt ud af

produktion igen var, at stolen ganske enkelt var for kold at sidde på på grund af aluminiummet. Krestine Kjærholm fortæller, at kun 20 stk. blev sendt på det danske marked i 50'erne.